

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1

Fax Nam. + 255 24 2230215

Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR

Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MWENYEKITI WA KAMATI YA WENYEVITI WA KAMATI ZA KUDUMU ZA BARAZA LA WAWAKILISHI KUHUSU MSWADA WA SHERIA YA KUTOZA KODI NA KUBADILISHA BAADHI YA SHERIA ZA FEDHA NA KODI KUHUSIANA NA UKUSANYAJI NA UDHIBITI WA MAPATO YA SERIKALI NA MAMBO MENGINE YANAYOHUSIANA NA HAYO

Utangulizi

Mheshimiwa Spika, kwanza kabisa naomba nimshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutujaalia kwa mara nyengine tena kukutana tukiwa na afya njema, pamoja na shauku ya kuendelea kutekeleza majukumu ya Kitaifa ya kuwatumikia wananchi wa Zanzibar, katika kuhakikisha tunapeleka mbele gurudumu la maendeleo.

Mheshimiwa Spika, napenda pia kuchukua fursa hii, kuwapongeza Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi chini ya usimamizi wako Mheshimiwa Spika, kwa umakini mkubwa kabisa kumaliza kuichangia na kuichambua hotuba ya Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Mipango, kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Bajeti ya Serikali, Mwelekeo wa Uchumi na Mpango wa Maendeleo kwa mwaka wa fedha 2016/2017, uchangiaji ambao unaonesha kwa kiasi gani Wajumbe wa Baraza hili wanashauku ya kuhakikisha Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, inakuwa na mipango mizuri na yenye kutekelezeka katika kukuza uchumi wa Zanzibar, kupunguza umasikini na kuhakikisha huduma muhimu za kijamii zinapatikana kwa wananchi katika ubora unaoridhisha na gharama zinazoendana na hali kimaisha za wananchi wao.

Mheshimiwa Spika, shukurani zangu pia ziende kwa Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Mipango, Dkt. Khalid Salum Mohamed, pamoja na jopo lake zima kwa kutuwasilishia Mswada huu wa Sheria ya Kutoza Kodi na Kubadilisha baadhi ya Sheria za Fedha na Kodi kuhusiana na ukusanyaji na udhibiti wa mapato ya Serikali na mambo mengine yanayohusiana na hayo, pamoja na kutumia muda wao, kukaa na Kamati ya Wenyeviti, kujadili mswada huu kwa pamoja na kutupatia ufafanuzi katika maeneo mbali mbali ya mswada huu ambayo kwa namna moja au nyengine yaliwatanza Wajumbe na kuhitaji ufafanuzi ili kuuelewa zaidi.

Mheshimiwa Spika, kabla ya kwenda moja kwa moja kwenye mswada huu, ningependa kuwapongeza Wajumbe wenzangu wa Kamati ya Wenyeviti ambao tulifanya kazi bega kwa bega katika kuhakikisha zoezi la kupitia mswada huu linakamilika kwa ufanisi mkubwa. Kwa heshima yako Mheshimiwa Spika, naomba niwatambue kwa majina kama ifuatavyo:-

1. Mhe. Hamza Hassan Juma – Mwakilishi wa Jimbo la Shaurimoyo - Mwenyekiti
2. Mhe. Dkt. Mwinyihaji Makame – Mwakilishi wa Jimbo la Dimani - M/Mwenyekiti
3. Mhe. Ali Suleiman Ali (Shihata) – Mwakilishi wa Jimbo la Kijitoupele - Mjumbe
4. Mhe. Miraji Khamis Mussa – Mwakilishi wa Jimbo la Chumbuni - Mjumbe
5. Mhe. Machano Othman Said – Mwakilishi wa Jimbo la Mfenesini - Mjumbe
6. Mhe. Yussuf Hassan Iddi – Mwakilishi wa Jimbo la Fuoni - Mjumbe
7. Mhe. Omar Seif Abeid – Mwakilishi wa Jimbo la Konde - Mjumbe
8. Ndg. Nasra Awadh Salmin - Katibu
9. Ndg. Kassim Tafana Kassim - Katibu

Uchambuzi wa Mswada

Mheshimiwa Spika, Lengo la mswada huu wa Sheria kwa ujumla ni kuondoa mapungufu mbali mbali ya kiutendaji na kiutekelezaji ambayo kwa upande mwingine yangeweza kuwapa mwanya walipa kodi wasio waadilifu kutokutekeleza wajibu wao kisheria wa kulipa kodi, lakini pia mswada huu unadhamiria kuongeza ufanisi wa ukusanyaji wa mapato ya Serikali ili kwenda sambamba na azma ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika kuhakikisha inasimamia ipasavyo mapato ya ndani.

Mheshimiwa Spika, tunaipongeza Serikali kwa kuandaa Mswada wa Sheria utakaotoa fursa ya malipo mbadala kupitia thamani ya kubadilisha dola iliyopo, kwa kulipia dola moja ya kimerekani au malipo yanayolingana na hayo kwa shilingi ya kitanzania kwa mtu mmoja kwa siku. Kamati yangu imependezwa na marekebisho haya kwa ujumla, kwani inadhihirisha jitihada za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika kuhakikisha inapunguza mahitaji ya matumizi ya Dola kwa matumizi ya ndani na hatimae kupunguza kasi ya kupungua thamani kwa Shilingi ya Tanzania. Kamati yangu inaipongeza Serikali na mamlaka husika kwa kufikiria marekebisho haya ambayo kwa muda mrefu imekuwa ni kilio cha wahusika yaani “Stakeholders”.

Mheshimiwa Spika, Kamati ya Wenyeviti inaunga mkono pia mapendekezo ya Mswada ya kutoa fursa na muda zaidi kwa mlipa kodi ambapo mlipa kodi sasa atafanya malipo ifikapo tarehe kumi ya kila mwezi badala ya tarehe saba kama ilivyokuwa awali. Mheshimiwa Spika, tunaunga mkono hili kwa kuwa wafanyabiashara wengi walikuwa wanasikitika kuwa muda uliowekwa ni mdogo.

Mheshimiwa Spika, Sambamba na hayo, Kamati yangu inaipongeza Serikali kwa kuweka bayana tafsiri ya neno “mmiliki” kwani hapo kabla endapo Afisa wa mapato atakwenda kukusanya kodi katika sehemu fulani basi yule mtu anayemkuta husema yeye sio mmiliki. Kitendo hiki kilikuwa kinawapa usumbufu Maafisa wa wanaokusanya kodi, endapo Mswada huu utapita na kuwa Sheria mtu yeyote atakayekutwa katika eneo la biashara basi atabeba jukumu la kulipa kodi.

Mheshimiwa Spika, Kamati yangu kwa umakini mkubwa iliupitia Mswada huu muhimu kwa maendeleo ya nchi yetu na kuibua marekebisho mbali mbali kama yanavyoonekana kwenye Waraka wa Kamati. Baadhi ya marekebisho hayo ni pamoja na marekebisho ya kisarufi ambapo vifungu mbali mbali vilirekebishwa kwa lengo la kuviwezesha kusomeka

vyema na kuleta dhamira iliyokusudiwa. Mheshimiwa Spika, baadhi ya vifungu hivyo ni kifungu cha 8 ambacho kimerkebisha kwa kuongezwa maneno ‘**moja ya nyaraka zifuatazo;-**’ mwishoni mwa kifungu kidogo kipyua cha (4) pamoja na kufutwa neno ‘**au**’ liliopo mwishoni mwa aya (a) na (b).

Vile vile, marekebisha ya kisarufi yalipendekezwa kwenye kifungu cha 13(a) cha Mswada katika kifungu kidogo kipyua cha (2)(b) kwa kufutwa neno ‘**kawaida**’ na badala yake kuwekwa neno ‘**kudumu**’ kwenye kifungu, Mheshimiwa Spika, marekebisha mengine ni kama yanavyoonekana kwenye Waraka wa Mapendekezo ya Marekebisha ya Kamati hii kuhusiana na Mswada huu yaliyogawiwa kwa Wajumbe wa Baraza.

Mheshimiwa Spika, Kamati ya Wenyeviti pia, ilipendekeza kufutwa kwa baadhi ya vifungu vya Mswada huo kwa kuwa vifungu hivyo vilionekana havina msingi wowote. Baadhi ya vifungu vyenyewe ni kifungu cha 5 cha Mswada ambacho kinapendekeza kuongezwa kifungu kidogo kipyua cha (8)(c) cha kifungu cha 54A cha Sheria ya Usimamizi wa Kodi Namba 7 ya 2009 pamoja na kufutwa kifungu kidogo kipyua cha (11) cha kifungu cha 54A cha Sheria hiyo.

Mheshimiwa Spika, marekebisha mengine yaliyopendekezwa na Kamati hii ni kuweka usawa wa maneno baina ya Mswada wa Kiswahili na Mswada wa Kiingereza ili Miswada hii iendane. Mfano wa vifungu vilivyobainika kuwa na marekebisha hayo ni kifungu cha 12 cha Mswada kinachorekebisha kifungu cha 15(4) cha Sheria ya Mafunzo ya Amali Namba 8 ya 2006, ambapo katika Mswada wa Kiswahili vimekosekana vifungu vidogo vya (2) na (3) katika kifungu kidogo hicho cha (4) wakati katika Mswada wa Kiingereza vimetajwa vifungu vidogo hivyo. Sambamba na kifungu cha 15(b) cha Mswada kinachorekebisha kifungu cha 20 cha Sheria ya Ukuzaji Vitega Uchumi Namba 11 ya 2004 kinachongeza kifungu kidogo cha (1)(b), ambacho kimependekezwa sasa kisomeke; ‘**Waziri anayehusika na Fedha ataweka saini hati iliyotajwa kwenye aya (a) ya kifungu hiki**’.

Mheshimiwa Spika, vile vile, Kamati yangu imependekeza kuandikwa upya baadhi ya vifungu kwa kuwa mpangilio wake unaleta utata kwa msomaji. Vifungu vyenyewe ni kifungu cha 6 cha Mswada kinachorekebisha kifungu cha 56 cha Sheria ya Usimamizi wa Kodi pamoja na kifungu cha 13 cha Mswada kinachorekebisha kifungu cha 29 cha Sheria ya Mafunzo ya Amali. Mheshimiwa Spika, mpangilio wa vifungu hivyo ni kama vilivyowekwa kwenye Waraka wa Mapendekezo ya Marekebisha ya Kamati.

Mheshimiwa Spika, Kamati ya Wenyeviti pia, ilifanya marekebisha ya Mswada wa Fedha kwa upande wa makosa ya kiuchapaji kwa lengo la kuweka bayana maneno yaliyotumika. Baadhi ya vifungu ambayo vilikuwa na makosa ya kiuchapaji ni kifungu

cha 5 cha Mswada kinachoongeza kifungu kidogo cha (5)(a) cha kifungu cha 54A cha Sheria ya Usimamizi wa Kodi, kwa kufuta neno ‘**kuazia**’ na badala yake kuweka neno ‘**kuanzia**’. Pia, kwenye kifungu kidogo cha (5)(b) cha Sheria hiyo kwa kufuta neno ‘**yanayodaiwa**’ na badala yake kuweka neno ‘**inayodaiwa**’.

Hitimisho

Mheshimiwa Spika, Kwa ujumla niwapongeze Wajumbe wote wa Kamati yangu ya Wenyeviti kwa kazi nzuri walioifanya kuupitia mswada huu, licha ya upya wao, kwa kuweza kuuchambua, kupendekeza, kuhoji na kuibua hoja za kujenga kwa lengo la kupata sheria iliyothabiti na inayohakikisha haimpi mwanya wa ukwepaji wa ulipaji kodi mhusika “stakeholder” yoyote au kumkandamiza kwa namna yoyote ile.

Mheshimiwa Spika, Ni matumaini ya Kamati yangu kuwa na Wajumbe wa Baraza hili, watauchangia, wataujadili, na hatimae kuupitisha mswada huu kwa lengo la kuleta ufanisi wa ukusanyaji wa mapato ya Serikali.

Mheshimiwa Spika, Naomba kuwasilisha.

Ahsante,

Dkt. Mwinyihaji Makame,
Makamo Mwenyekiti,
Kamati ya Wenyeviti wa Kamati za Kudumu,
Baraza la Wawakilishi,
Zanzibar.